

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economică.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiulu abonamentului :

Pentru Austro-Ungaria pe anu . . . 5 fl.—cr.
" " " " " jum. anu 2 „ 50 „
Pentru România si strainetate pe anu 7 „ — „
" " " " " „ j. a. 3 „ 50 „

Pretiulu insertiunilor :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu
cam 150 cuvinte 3 fl. pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondintele se se adreseze Redactiunei
dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la
institutiu pedagogica-teologicu, era bani la
secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu
din Aradu.

Se imbracisiamu industri'a si comerciulu.

Romanulu s'a pomenit u din betrani, ca se-se
ocupe mai alesu numai cu unu ramn de productiune,
cu cultur'a pamentului. Nu incapsie nici câtă indoieá,
cultur'a pamentului este o ocupatiune frumósa si ren-
tabila, pentruca multe sunt bogatiele depuse intr'en-
sulu de Creatoriulu. Acésta cultura inse singura de
sene nu este de ajunsu pentru unu poporu, carele
voiesce se se desvólte pe terenulu economicu, si se-si
faoa acestu terenu de basa a desvoltarii sale in cele-
alte directiuni. Pamentulu remane totu acelasi, ér
ómenii si trebuintele loru se inmultiescu cu fiacare
di. Astfeliu elu nu pote produce atât, cá se peta sa-
tisface tuturou trebuintieloru.

Unu tata d. e. traiá bine inainte cu câtiva ani
dupa pamentulu seu. Elu avea putiene trebuintie,
dar elu móre, si lasa in urm'a sa 4 séu 6 prunci cu
trebuintie mai multe, de cum avea tatalu loru. Pa-
mentulu se imparte intre fii sei. Acesti'a capeta nu-
mai a patr'a séu a sieseua parte. Acestu pamentu nu
produce acum, si nu pote produce atât, cât se recere
pentru o familia. Astfeliu prunculu unui tieranu cu
dare de mana, séu carele celu putienu cu pamentulu
seu si-potea portá necazurile dupa o di pe alt'a, daca
nu a inventiatu cumva vre o meseria, dupa carea se
traiésca, si este avisatu numai la ceea ce i-a remasau
dela parinti, devine dupa móretea acestor'a unu lu-
eratoriu cu palm'a. In cele mai multe casuri elu
si-perde si acelu putienu pamentu, si se trediesce de
odata, cá este in cea mai mare miseria. Astfeliu de
lucruri se petrecu la noi din nefericire atât de desu,
incât nu sunt streine nimenui.

Faptulu acest'a trebue se ne inspire mari
ingigiri. Trebuie se cautàmu a veni cu elu cât mai
curand in curatul, daca nu voim, cá mane poimane
se ne tredim, cá nu mai avemu pamentu, ér mai
apoi cá nu mai avemu nici poporu.

Este eunoscutu, cá nici unu nému din lume nu
pote progresá, daca nu se gasesc in buna stare pe

terenulu economicu. Fara acestu terenu nu se poate
face progresu, ér ceea ce ar trece in ochii lumii de
atare, se aréta in curend de o spoiéla, unu lueru
trecotoriu ca si unu edificiu fara fundamentu. Noi
dicem, cá am facutu in timpulu din urma unele pro-
grese. Este adeveratu, cá s'au facutu multe. Dar de
voimu, cá se nu ne insielam su noi insine, atunci trebuie
se recu néscemu, cá dieu aceste progrese sunt numai
nisce lucruri de o durata scurta, pana cand le lip-
sesce fundamentulu realu, carele este numai desvol-
tarea pe terenulu economicu.

Chiar in punctulu acest'a amu fost inse pré pu-
cinni atenti in timpulu din urma, si astfelint in locu
de progresu amu suferit in multe locuri mari per-
deri. Cine nu scie, cá nu este de multu, de cand in
orasie aveamu in industrias si comercianti o clasa
puternica, ér la sate poporulu nostru stetea bine, si
mai in totu satulu gaseai multi ómeni cu dare de
mana. Astadi romanii in unele orasie au disparutu,
érd in altele sunt pe cale se dispara. Se privésea
cineva numai cele dóue biserici romane, mari si pom-
póse din piati'a Oradei mari, si va aftá in data, cá
mare putere au trebuitu se aiba odinióra ai nostri
in acestu orasius. Astadi inse acei romani au dispa-
rutu, ér poporulu, care mai umbla in acele biserici,
este redus la studentii veniti din satele din giuru,
cari cercetéza scólele din acelu orasius. Aeeeasi stare
o intempiñamu in cele mai multe orasie din mo-
narchia, asia incât in privinti'a acésta trebue se con-
statamu, cá amu datu tare inderetru.

Intorcendu-ne apoi privirea la sate aici inca nu
gasim lucrurile in o stare mai buna. In multe lo-
curi pamenturile au cadiutu dejá in mani straine, ér
in altele sunt pe cale a cadé, si putiene sunt astadi
comunele romanesci la noi in tiéra, unde se vedi
progresu pe terenulu economicu. Sunt multe causele,
cari ne au adusu in acésta trista situatiune. Cea
dantai si cea mai puternica este inse de buna séma
putienulu interesu, séu mai bine disu indiferentismulu.

facia de terenulu economicu si mai cu séma facia de starea materiala a tieranului.

Cand dupa anulu memorabilu 1848 s'au deschis si romanului usile scólei, tieranii nostri au inceputu a-si trimite si ei pruncii la scóle. Acesti prunci inse lasati in propri'a loru ingrigire au imbracisiatu numai asia numitele cariere umaniore, pe cand de industria si de comerciu nu s'a interesatu nimenea. Astfeliu astadi avemu destula intelligentia, dar intre impregiuràrile, in cari ne gasim manile acestei intelligentie i-sunt legate, lipsita fiindu ea de medilócele si terenulu, pre carele ar poté lucrá pentru desvoltarea mai repede a poporului nostru. Astadi avemu advacati, avemu ómeni pregatiti pentru functiuni, dar toti acestii sunt condamnati a trai in cele mai grele impregiuràri. Nu avemu ince ceea ce ne este mai de trebuintia: o clasa de medilocu, o burgeoasia, carea prin productele si avereia ei se ne ajute in desvoltarea nostra, si carea se pondereze in viézia sociala si publica.

Acésta lipsa atât de multu semtita in töte repringerile nóstre nu provine nici decât din imprejurarea, ca nu amu avé destule bratie si talente din cari se ne formamu o numerósa clasa de medilocu. Ea provine curatu din nesocotire si réu'a intrebuin-tiare a timpului, de care dispunem. Toti ómenii de bine, cari ne cunoscu, si cari nu voiesc a ne calumniá recunoscu, că romanulu este capace de töte. Dar ca la noi la nimenea. Cei chiamati a dá poporului directiune ne certamu de multe ori pentru lucruri de nimicu, scormonimu planuri de reforme, chiar si in lucruri, unde a reformá insemnéza a stricá, ér poporulu lu-lasamu in scirea Domnului. Ne superámu, că ne merge reu, dar nu voim se recunóscemu nici odata, ca negligentia si certele nóstre sunt caus'a reului. Ne plangemu, ca n'avemu o clasa de medilocu, dar cátii intelligenti de ai nostri, cari dupa natur'a oficiului loru sunt detori a ingrigi de bunastarea materiala a poporului i-vedi aducendu la orasiu prunci de ai nostri, se-i aplică la meserii si la comerciu!

Pana astadi, incât scimus noi, a lucratu in acésta directiune numai Associatiunea transilvana din Sibiuu, si o societate formata de mai multi ani pentru scopulu acest'a in Brasovu. Aceste dòue societati au ajutatu dejá multi teneri, cari s'au aplicatu la industria si comerciu Ajutoriulu loru pe langa töta bunavointia si zelnlu, ce desvólta, este ince numai partialu, si nu se pote estinde, decât numai asupra unor parti locuite de romani, ér ceialalti multi remanemu totu ca mai nainte. Óre nu suntem noi destui in Ungaria propria disa si in Banatu nu suntem noi unu numeru destulu de mare de romani, ca se potem si noi infinitia in töte partile astfeliu de societati? Óre se nu vedemu noi pericolulu, ce ne amenintia viitorulu celu mai apropiatu, daca vomu remané totu pe langa starea din trecutu si de astadi?

Presentele nostru este destulu de reu. Astadi avemu destule de a indurá. Le vomu indurá de siguru in mesura mai mare mane, daca vomu remané totu pe langa indiferentismulu si apati'a de astadi. La luérul dara pe terenulu economicu. Se ne ridicam deci cu totii vócea din töte partile, se ne constituim in societati, se invetiámu, se ajutámu, si se inlesnim bratierilor romane a se aplicá la industria si comerciu, că daca ne este amaru presentele se ne surida macar viitoriulu.

Educatiunea la Egipteni.

Dintre popórele Africei numai Egiptenii au o rolă mai insemnată in istoria. Egipetulu lu-numesce Herodotu unu „daru alu Nilului,” si in adeveru riulu Nilu, care percurge tiér'a dela unu capetu pana la celalaltu i-da adeverat'a insemnatate si valóre in istoria. Nilulu ese din matc'a sa in fiacare anu in lun'a lui Iunie, dupa ce se topesc néu'a din munti si dupa ploile torentiali din tierile tropice. In lun'a lui Iulie tiér'a intréga apare ca o mare fara margini, in mediloculu carei'a se vedu ca si nisces insule ora-sieie si locurile situate mai sus. Dupa ce incéta ploile Nilulu se retrage in tieruri sei, lasandu pe campie esundate unu nomolu grasu. In Noemvrie se vedu pe töte aceste campii semanaturi verdi frumóse, cari primavéra, in lun'a lui Martie dau unu secerisiu fórte bogatu.

Aceste impregiuràri ale tierii si caracterulu poporului, carele prin insusirile si limb'a sa erá isolat de popórele din giuru, au facutu pe Egipteni se cugete, cum sè se apere pre de o parte contra esindràrilor, ér pre de alt'a cum sè se folosésc de bine-facerile apei, ducendu-o prin canale si in partile, unde altcum nu potea ajunge. Astfeliu s'a desvoltatu inca din timpurile cele mai vechi in Egipetu cea dantau si cea mai vechia cultura de pre pamantu.¹⁾

Poporulu egypténu, dice Pressensé, nu tientesce a-si lati domn'a preste alte popóre. Töta activitatea lui se reduce la conservarea stàrii, in carea se găsesce. Elu iubesea stabilitatea, precum iubescu alte popóre misicarea.

Poporulu egypteanu este impartit in patru caste principali, si anume: preoti, militari, agricultori si industriasi. Langa aceste clase s'au mai adaosu mai tardiui a economiloru de vite si a navigatorilor. Töta cultur'a erá concentrata in Egipetu in manile preotilor.

Religiunea Egiptenilor este naturalistica. Ea este effussulu impressiunilor, ce le facea asupra poporului schimbările, ce le observá in natura. Egiptenii adorau dòue principii creatórie: Osiris si Isis. Osiris este sórele, ér Isis este lun'a. In aceste dòue forme se simbolisau puterile naturii, din a caroru activitate

¹⁾ Schmidt Gesch. der Paegagogik.

resulta lumea si creaturile dintr'ens'a. Acestu cultu naturalu a condusu apoi in decursulu timpului pe poporu la cultulu animaleloru. Ca unu progresu in religiunea Egipteniloru putemu insemná faptulu, că dupa cum spune Herodotu, ei au fost cei dantai, cari au propagatu credint'a in nemurirea sufletului. Viéti'a sufletului si-o intipuiau Egiptenii in strena legatura cu corpulu. Ei credeau adeca, că sufletulu traieste numai pana atunci, pana cand putrediesce corpulu. In momentulu, cand corpulu se nimicesce, omulu móre de nou, si sufletulu trebuie se-si caute altu corpu. De aici proveniá apoi grigea cea mare a Egipteniloru pentru conservarea cadavrelor prin imbalsamare si asiediarea loru in morminte zidite cu cea mai mare ingrigire.²⁾

O cultura mai inalta aflàmu in Egipetu, precum am disu mai sus, numai la preoti. La ei aflàmu in se cunoscintie despre anulu solariu, de intunecimi de sóre si de luna, de calendariu, de matematica, geometria si medicina. Legile tierii promovau industri'a, si bunele moravuri, dar totu de odata propagau si ura contra totu ce erá nou si streinu. Judecat'a se tineea cu solenitate, pedepsele se dictau cu multa seriositate, si erau rigoróse. Juramertulu falsu si omorulu se pedepsiá cu móre; tradatorilui i-se taiá limb'a, ér celui ce falsificá i-se taiau manile. Stim'a facia de betrani erá mare. Poligami'a erá fóte latita, numai preotiloru nu erá iertatu a avé mai multu de o femeie. Fii tuturor femeiloru aveau aceleasi drepturi, pentruca tatalu se privia de urditoriu pruncului, ér mam'a avea se-i dea numai chrana si locuintia. In Egipetu nu erá datina a se espune pruncii, inmultirea poporatiunei se privia de unu avantagiu pentru statu. De aceea pruncii seraci crescsea statulu. Diu'a nascerii se privia de o di de mare insemnata. Din acésta di inca se judecá asupra sortii celui nou nascutu. Pruncii remaneau pucinu sub ingrigirea mamelor. Inca dupa anulu antaiu treceau sub ingrigirea barbatiloru, ér femeile, care altcum se bucurau de mare stima aveau se ingrigésca de afacerile afara din casa, in timpu ce barbatii se versiau luerulu din casa.³⁾

Educatiunca prunciloru in Egipetu diferia dupa clasele, la cari apartieneau. Pentru fii de preoti si militari erau scóle in orasiele Teb'a, Memfis si Heliopolis. Ei erau impartiti in döue despartieminte si anume: Exoterici, adeca acei'a, cari inca nu erau pregatiti a petrunde in sciintia si esoterici, acei'a, cari erau apti a invetiá sciintiele. Intre cei dantai se primiau si teneri, cari nu apartieneau castei preotiloru, ér in despartimentulu alu doilea se primiau numai fii de preoti. Fii din cas'a domnitória se crescerau de preotii cei mai distinsi. Loru nu le erá permisu a veni in contactu cu altfelii de teneri, decât eu fii preotiloru, cari erau trecuti preste etatea de 20

²⁾ Pfeiderer Gesch. d. Relig.

³⁾ Semidit loculu citatu.

ani, ca se nu aiba ocasiune a audí vre unu lucru nedemnu de ei. Educatiunea massei cei mari a poporului, si a fetelor erá pe unu stadiu fórté primitivu, desi nu se poate dice, că preste totu in Egipetu n'aru fi fost scóle. Plato dice, că pruncii Egipteniloru invetiau la olalta a ceti si a serie. Diodoru in se spune, că nu invetiau toti, ci mai cu séma numai acei'a, cari se pregateau pentru arte. Ceialalti erau restrensi numai la educatiunea de casa, séu cum dice Diodoru: „poporulu de rendu invétia cele necesarie pentru viétia dela parinti si dela rudenii.“ Mancarea prunciloru erá fórté simpla, ea constá mai cu séma din maduva de trestia si din radacini de plante de apa. La scriere folosiau Egiptenii unu feliu de papiru si cernéla négra si rosia. Mare pondu se punea pe matematica, fiindu avisati la acést'a chiar pri natur'a tierii, desi, precum observa Plato, in viéti'a casnica si in statu nu se sciau folosi de avantagele matematicei.

Disciplin'a erá la Egipteni fórté aspra. Pruncii amblau desculti si se crescerau fara spese mari. Dupa calculul lui Cramer educatiunea unui pruncu pana la etatea de 20 du ani abiá costá 20 de drachme séu 4½ taleri.

O reforma in educatiune si instructiune s'a introdusu in Egipetu pe timpulu regelui Psametich (570—616), care a introdusu in Egipetu elemente de cultura dela Fenicieni si Greci.

Dupa infiintarea Alexandriei prin Alessandru celu mare orasulu acest'a devine unu centru de comerciu si unu centru de cultura. Cultur'a egipténa si-perde in se totu mai multu originalitatea, si se amesteca totu mai multu cu elemente straine. Dupa Ptolomeiu Alexandri'a deveni unu locu la care alergau ómenii din töte partile spre a se adapá in sciintia in museulu de acolo. Dupa introducerea crestinismului in lume in Alexandri'a se forméza sub conducerea lui Origenu si a lui Clemente scól'a cea insemnata de catecheti, unde multu timpu au inflorit sciintiele. Totu in Alexandri'a a esistat si o biblioteca fórté insemnata, carea a fost arsa de mohamedani, cari la inceputulu seclului alu sieptalea sub Amru cucerira intregu Egiptulu.

Desi Egiptenii sunt poporulu, carui'a i-se ascrie inventiunea literilorn, totusi dupa ei n'a remasu asia dicendu mai nici unu productu literariu. Töta literatur'a remasa de ei consta din hieroglifele de pe mormintele regiloru.

Lipsitu de libertate si sub pressiunea castelor poporulu egipteanu nu se potu desvoltá, si nu potu se-si sustieni individualitatea in faci'a invasiunilor straine.

Despre valórea vietii.*)

De cand ómenii au inceputu a meditá asupra vietii, scopulu acestei'a fù redusu mai adese la feri-

*) Dupa Europäische Revue.

cire. Si fiindu-*că* noi toti ne silimu spre fericire, urmămu numai cursului naturalu, precum dejă s'au esprimatu antieii filosofi elini, cand semnalamu fericirea ca scopu alu tuturor activitatilor nōstre. De vom intrebă inse, *că* in cē stă fericirea, negresitū *că* la o asemenea intrebare nu pré putem respunde usioru. Unii aredica virtutea, ca uniculu medilociu pentru realisarea fericirii, nu ne spunu inse, *că* ce se fia virtutea; éra altii considera desfatarea ca manifestatiunea fericirei, fara ca se ne arete inse vr'o placere, desfatare, carea se nu fia mestecata séu urmarita de neplacere, ori alte suferintie.

Fericirea omenescă a remasu intr'adeveru si pana in momentulu acest'a totu obiectu alu cercețării sciintifice, cu atât mai vertos, cu cât nu numai definitiunea fericirii intimpiñă mare greutate, ci se ivesce si ore care indoieala in esistintă fericirii. Si acést'a indoieala se intaresce totu mai tare, caci fericirea nu se pré aréta statornica daca s'a incuibatu odata intre ómeni, apoi si cei mai invidiati muritori nu voiescu a scî nimicu despre fericirea ce li se atribue. Ori cât se voru sili filosofii a statori si lamuri fericirea ca scopu alu activitatii si nisuñtielor omenesci, esperinti'a ne invétia, *că* Fortuna se intórce ca pe o róta si nu se mai opresce. De sta inse acést'a asia precum ni se aréta, atunci nici *că* trebue se ne mirămu de vaierările si intristarile impreunate cu nesigurantă si amaratiunea lucrurilor omenesci. Si astfelui idei'a, *că* omulu nu s'a nascutu spre a fi fericita, ci spre a-si deplange totu decursulu vietii, acést'a ideaia s'a stracuratu in timpulu nostru prin poesi'a durerii si desperării lumesci, carea are de reprezentanti intre altii pre Lord Byron si G. Leopardi.

Pana acumă lumea fù privita totdeun'a ca cea mai buna si fericitoria; vine inse filosofulu Schopenhauer si se nevoiesce a demustră, *că* lumea acést'a e asia de rea pe cât numai se pote. Si pe langa optimismu s'a incuibatu si pessimismulu. Acest'a declară, *că* lumea nu ajunge nimic'a, ér vieti'a omenescă e numai amaritiune. Si pe langa tóte combaterile, cari firesce n'au lipsitu, pessimismulu a aflatu resunetu viu si o astfelui de respandire, incât astadi trebue se amiuntiu si despre literatur'a pessimismului, si despre o scóla filosofica pessimista. Daca sta inse lucrulu asia, atunci si intrebarea mea, cu privire la fericirea omenescă, primesce cu totulu altă lamurire. In conformitate cu pessimismulu astadi de importantia, intrebarea mea pote fi discutata abia in lini'a a dóu'a, caci pessimismulu denéga vietii ori ce scopu si astfelui tóta valórea ei; noi, ce-i mai multă, suntemu condusi chiar prin insusi pessimismulu la tem'a nōstra, la problem'a despre valórea vietii.

Ore se aiba acei'a tóta dreptatea, cari denéga valórea lumii si prin urmare si a esistintiei omenesci? Daca n'au dreptu, atunci ce valóre se aiba vieti'a, si carea se fia mesur'a, cu care se mesurămu valórea vietii?

Mi-iéu voi'a a lamuri aceste intrebări, cari in timpulu din urma au datu ansa la multe desbateri.

Cumca in vieti'a se pune pondu pe multe lucruri, ast'a nu o néga nici chiar pessimistii. Mai fia carele indatinéza a atribui persoanei sale placute deosebita valóre.

Si pe câte alte lucruri nu se mai pune óre-care pondu in lumea acést'a! Nu numai diferite pozitii in cerculu societăti, distinctiuni, bani si alte posesiuni, ci chiar si placerile sensuali pana la mancare

si bentura, sanetatea si vioiciunea corporala pentru de a poté gustá din placeri, tóte aceste si multe altele au valórea loru in concertulu lumii Ast'a recunosc si pessimistii, precum dejă s'a accentuatu.

Intrebarea pusa e cu totulu de alta natura. Nu e vorb'a despre averile, placerile vietii, ci despre aceea, *că* óre aceste bunetăti sunt ale date in mesur'a re-ceruta si cu aceeasi deplina sigurantia, incât se putem dice cu dreptu cuventu, *că* merita se traimus, prin urmare viét'a are valóre. Se fia avutu óre imperatorele Diocletianu dreptate, carele s'a inaltiatu din nimic'a la tronulu imperiului Romanu, cand a esclamat pe patulu mortui: „Tóte am fostu, si totusi n'a ajutat nimic'a!“ séu dóra putem primi asertiunea, *că* vieti'a preste totu valoréza ceva, precum se vedesce din iubirea nemarginita chiar facia de acé't'a vieti'a? Pentru ca se ne decidem, avemu trebuintia de mesura, de óre-care indreptariu. Si in asta privintia simtiementulu placerii si displacerii, ne ser-vesce ca manifestare neamagitoré a indestulirei si ne-indestulirei. Astfelui ne intórcemu érasi la fericire, dela carea ne-am abatutu tocmai. Caci simtindu noi placere, atunci atríbuim vietii valórea cuvenita; avendu inse a ne luptá cu displacere si cu diferite dureri, ce-i mai firescu, decât *că* ne vomu considerá de nefericiti si vom tacșá vieti'a de torturatore, fara nici unu pretiu, pana in urma o si urim. Aceste asertiuni nu se potu trage usioru la indoieala; si sunt ele adeverate, atunci asia se pare, *că* pessimistii au invinsu. Se-i ascultàmu dara cum résonează densii din punctulu de vedere atinsu mai sus. Chiar pentru *că* voi desconsiderati tóte resonamentele, — asia dicu pessimistii — si intrebati simtiementulu vostru naturalu, daca ve indestulesce vieti'a séu ba, trebue se ajungeti iute la aceea convictiune, *că* cu fericirea e ca si cu fantóm'a. Totu insulu vorbesce despre ea si multi credu intrens'a, dar nimene nu o pote vedé, nu-i cuprinde firea. Vieti'a nu implinesce nimicu din cele promisse, si chiar aceea, ce ne-a indreptatit, si dela ce am asteptat mai multu, ne indestulesce de comunu mai pucinu. Firesce *că* sunt ómeni, cari invidiéza sórtea altor'a, si cari sunt invidiati: avutii sunt invidiati din partea seraciloru, superiorii de inferiori, sanetosii de morbosii etc., dar cei ce invidiéza sunt nebuni, éra cei invidiati inca sunt in fondu numai nisces amariti ca ceialalti.

Jace in natur'a lucruriloru pamentesci, *că* dupa placere, veselia, urméra intristararea, dupa incordare debilitatea, si *că* prin urmare lips'a de indestulire nu mai incéta odata. Intrég'a vieti'a, tóta activitatea s'ar curmá, daca ar intrá odata starea perfecta, fericirea. Noi ne nisuimus cu totii spre fericire, dar nu o realisàmu nici cand.

Dovéda cea mai pregnanta pentru d'a recunoscse preponderanti'a nefericirii este, *că* nimene nu doresce a trai inca odata in acelasi modu, cum a traitu. Omulu totu speréza a ajunge in butalu pereginariiloru sale pamentesci la o stare mai placuta, dar chiar speranti'a acést'a este amagire continua, umbra si visu. Si de vomu reimprospetá in memoria cele petrecute in decursulu esistintiei nōstre, trebue se cedàmu *că* n'am simti placere a trece inca odata prin valurile lumii. Ori cât ne vomu svercolí, nu putem scapá de conclusiunea generala si infalibila, *că* in vieti'a omenescă sórtea rea, fatalitatea s'a arédicat la deplina potestate. Atât'a pessimismulu.

(Vá urmá.)

Din Dobrogea.

In o corespondintia a diurnalului „Romanul” cetimur urmatorele:

Orasiul Constantia cu clim'a sa sanetosa, cu positiunea sa admirabila, are unu frumosu viitoriu. De si a suferit multu in timpulu resbelului, totusi dela anecarea Dobrogei si pana astazi a facut mari progresse. La primavera se va incepe constructiunea grandiosului hotelu Carol I, a unui stabilimentu de bai, a mai multor zidiri frumose si utile. Orasiul va castigá imensu cand se va aduce in centrul seu apa potabila si se va plantá in apropiare o padure.

Neobositulu prefectu R. Opreanu, carui'a i-se datoréza totu ce s'a facut pana acum in orasiu si judetiu, a si luat tóte mesurile necesari pentru aducerea apei in orasiu si plantatiunea de 1200 arbori la barier'a apusena a orasiului.

De altmiralea, prefectul a luat mesuri sè-se faca plantatiuni in tóte comunele, si mai alesu la Medipie, unde vegetatiunea va ameliorá starea sanitati publice.

Timpulu mai alesu dela 5 l. c. deveni frigurosu si pe la noi; din fericire, nu duréza multu. Cand ventulu sufla de pe continentu, frigulu cresce; cand vine despre mare, temperatur'a devine dulce: astfelii adeseori dupa o di de iérna, urmează o di de primavera.

Portul nostru este frequentat binisioru; afara de Loydulu austriacu care face curse regulate intre Constantinopole, Constantia si Odes'a, sunt vapóre grece si italiene care ne visitează.

Poporatiunea otomana, care fugise in timpulu resbelului, continua a se reintorce, gratia tratarii parintesci a administratiunii nostre, si in specialu a prefectului, care si-imparte lèfa cu cei lipsiti si suferindi.

La 4 curentu s'a infinitiatu in orasiul nostru o societate economica, literara si filantropica sub numele de *Constantia*. Scopul ei este frumosu si utilu. Tóte nationalitatéle sunt reprezentate in comitetulu diriginte; astfelii s'a alelu: presedinte d. Dr. C. I. Drăgescu, medieci priarariu; vice-presedinte L. Eleuterescu, directoru prefecturei; membrii, Ali Kadira, Solomon Iafet, Caridia, Papaianopol si S. Chefala; cassariu, Mironescu; secretariu, Dann Tihanof.

Societatea si-a inceputu activitatea sa si speràmu ca mari voru fi binefacerile ei.

Poporatiunea de aici adastà cu nerabdare declaratiunea de porto-francu a Constantiei si organisarea Dobrogei.

Elementulu romanescu se imultiesce din di in di, si ar fi de doritu ca indat' ce se va votá in Camere organisarea Dobrogei, guvernulu se proceda la colonisarea tierei. Cei mai buni colonisti aru fi Romanii ardeleni si Italienii din nordulu Italiei.

Fara colonii, intinsele ogore ale Dobrogei voru remane inca timpu irdelungatu nelucrate si neroditore.

Contribuiri la fondulu metropolitanu.

Scirile, ce ne vinu din diferite parti ale Metropoliei ne intaresc totu mai multu in sperantiele nostre, ca clerulu si poporulu romanu va sucurge cu multa bunavointia la fondulu metropolitanu. In tóte comunele, in cari preotimea si comitetetele parochiali si-au luat causa la inima au incursu sume frumose

in reportu cu starea actuala a poporului. Spre orientare publicam aci o corespondintia, ce ni se tramete din o comuna, care numera pucini credintiosi de ai nostri, ca se véda, ca si in impregiurările de astazi se poate aduná multu pentru scopuri maretie. Corespondenti'a amintita suna:

Prin acésta aducem la cunoscintia publica, ca veduvit'a parochia romana ortodoxa din *Surdicu*, tractulu protopresbiteralu Oraviti'a s'a nisuitu din indemnulu seu in buna intielegere cu comitetulu parochialu si presiedintele de au ajutorat pentru fondulu metropolitanu. Nu amu potutu contribui multu dar amu data ce amu potutu, si vomu mai dá, in sperantia ca crucerii nostri voru fi primiti ca si denariulu veduvei din Evangelia. Contribuitori sunt urmatorii credintiosi din comun'a nostra: Csiki Mihaly 5 fl., Iosefu Pilatu 2 fl., Cirilu Morezika 1 fl. 50 cr., Paunu Mieciu 1 fl., Simionu Sporea 50 cr., Iova Cocora 50 cr., Petru Fortuzu 30 cr., Mareu Mieciu 20 cr., Vasa Albu 20 cr., Iacobu Minia 20 cr., Achimu Minia 20 cr., Iosa Mieciu 20 cr., Petru Peica 20 cr., Sima Staia 20 cr., cu tasulu sf. biserici la Botezulu Domnului 40 cr. Astfelii sum'a adunata este de 12 fl., 60 cr., care suma s'a si expedatu Ilustrissimului Domn Ioanu Popasu Episcopu diecesanu in Caransebesiu. Noi ne bucuram din inima, ca prin zelulu oficiantilor comitetului parochialu Cirilu Macica, presiedint si Simionu Sporea, invetiatoriu si notariu si cu ajutoriulu Domnului puturam ajutora la acestu fondu infinitiatu cu sum'a amintita dela o comuna forte micutia. Avemu inse speranta ca vomu ajutora si de aici inainte cu cat a fi cu putintia la acestu fondu metropolitanu.

Surdicu mare la 20 Ianuariu 1880.

Mai multi credintiosi.

Beiusiu, 19 Ianuariu 1880.

Onorata Redactiune!

Ve rogu a primi in fóia pentru publicare urmatorea: *Multiamita publica*.

In urmarea nenorocirei ce a ajunsu pe comun'a bisericésca B. Samartinu din tractulu Beiusului prin arderea bisericei, — s'a intreprinsu o colecta in opidulu Beiusiu, pentru ajutorarea momentana a credintiosilor; ca adeta se-si poate cascigá cele mai necesari obiecte pentru servitiulu dumnediescui intr'o casa acomodata pana la edificarea bisericii.

Au contribuitu urmatorii domni: Vasiliu Ignatu advacatu 10 fl., Grüner Simon comerciantu 5 fl., Teodoru Fassie advacatu 2 fl., veduv'a lui Kastélyi János 2 fl., Benedek Ferentz not. 1 fl., Zaharjás Gergely adv. 1 fl., Iosif Galu jude reg. 1 fl., Paulu Popu adv. 1 fl., D. Simai adv. 1 fl., J. Romanu dir. dominalu 1 fl., A. Cretiu adv. 1 fl., D. Negreanu 1 fl., Gerard Végsö 1 fl., Stefanu Costa 1 fl., Georgiu Marinescu prof. 1 fl., Unu invetiatoriu 1 fl., Ioanu Lazar civi 1 fl., Gavrilu Cosma 1 fl., Teodora Popa 1 fl., A. Ardeleanu 1 fl., Tanausie Vaida 1 fl., Georgiu Boldor 1 fl., V. P. 1 fl., Ioanu Erdélyi jude opidanu 50 cr., Ignatiu Stupa adv. 50 cr., Belényesi Iosefu comerciantu 50 cr., Reider Mihaiu 50 cr., Buder Ferentz 50 cr., Solich 50 cr., Szalay F. 50 cr., Stainer 50 cr., Nic. Cristea 50 cr., Petru Mihutiu 50 cr., N. N. 60 cr., I. Pinter 50 cr., Valent Daniel 50 cr., I. Buteanu prof. 50 cr., T. Rosin 50 cr., Georgiu

Breanțu 50 cr., Nerpsz 50 cr., Veisglass 50 cr., Ioanu Molnár 40 cr., N. N. 40 cr., Schöüberger Ede 40 cr., Ioan Pantea 40 cr., Medve 40 cr., ved. Schwimmer 40 cr., Cutarele 40 cr., Koszka 30 cr., Unu dascalu 30 cr., șrcine 30 cr., Benedek 30 cr., Kristof Stelena 30 cr., N. N. 30 cr., Nasch Eduard 20 cr., Papfalvai 20 cr., V. Sferle 20 cr., Zih Iosef 20 cr., Királyi Gyula 20 cr., Dr. Tauber 10 cr., Sam. Kovári 20 cr., — afara de acestia încă optu insă nenumări cu cîte 10—20 cr., Sumă totală 56 fl. 60 cr. v. v. —

Deci pentru acestu rezultat frumosu alu colectei, respective pentru daruirile inchinate pentru unu scopu asia suntu, primăsca sus numitii domni binefăcatori profunda multiamita, oftandu-le: ca jertfele loru se fia primite ca denariulu veduvei din sant'a evangelia.

Datu in B. Samartinu, 18 Ian. 1880,
pentru Comitetulu parochialu
Vasiliu Papp protop. tract.

D i v e r s e .

* Academ'ia romana de sciintie a primitu scirea dela Montpellier, că in acelu orasiu s'a infintiatu o catedra de limb'a si literatur'a romana. Infintarea acestei catedre se detoresce initiativei luate de societatea limbeloru neoromanice dela Montpellier. Romanii se potu felicită de acésta scire. Limb'a si nationalitatea romana devinu din di in di mai bine considerate de natiunile sorori. Cand altii ne stiméza este unu motivu fórte insemnatu, se inventiamu si noi a ne stimá.

* O adresa de multiamire Mariei Sale Regale Carolu I. Ieri, 16 curentu, o deputatie de musulmani din Dobrogea, a fost primita in audentia la Palatu, si a presentat A. S. R. Domnitorului, in numele coreligionarilor loru, o adresa de multiamire si reuoscintia pentru ajutoriulu in leme si bani ce au primitu familiele musulmane, venite din Bulgari'a, din partea Augustului nostru Severanu. Éta adres'a in cestiune :

Pré Inaltiate Dómne, Venim prin acésta a depune, la picioarele Tronului A. V. Regale, multiamirile nóstre cu calduróse lacremi, pentru bunavointia ce ati arestatu cu trimeterea a cîte 19 lei si unu stanjenu lemne de focu de fiacare familie musulmana ce suntemu veniti din Bulgari'a, in urm'a telegramei ce amu avutu onóre a adresá A. V. Regale prin coreligionarulu nostru Rahovali Osman Efendi.

Acestu mare actu de umanitate, Mari'a Ta, va inspirá, in inimele tuturoru locuitorilor Dobrogei de tóte riturile, tar'a de a fi gata la ori ce semnalava dă noué si scump'a nóstra patria, precum si noi Musulmanii, in particularu, vomu fi gat'a in ori ce vieme de a regulá cu inrolarea copililor nostri in tener'a si brav'a armata Romana. Se traiésca Mari'a Ta. Se traiésca A. S. R. Dómna. Se traiésca guvernulu A. V. Regale. Se traiésca intrég'a Romania.

Suntemu cu celu mai profundu respectu, Pré Inaltiate Dómne, ai A. V. Regale pré plecati si pré suspi servitori: Rahovali Osman Efendi, Vidinni Mustafa, Osman Ceansi, Vidinni Ibraim, Husein Reis, Sistovli Ibraim, Rusciuchi Heraim, Ismail Ceausi, Nebolli Ibraim, Târnovați Ismail, Nebolli Omer, Nebolli Husein, Rusciuchi Ionuș.

* Monumentulu improprietaririi satenilor. La 16 Ianuariu s'a tienutu in Bucuresci o intrunire de mai multi deputati din camera la initiativa dlui N. Ionescu. Cu acésta ocazie s'a decisu a se ridica in fiacare județu cîte unu monumentu intru amintirea fostului Domnitoru Alesandru Ioan Cuza. Monumentulu va fi aleacatu din o cruce mare de pétra séu marmora dupa resursele adunate in fiacare județu. Pe cruce in partea orisontala se voru sapă urmatorele cuvinte: „Tieranii romani din județiulu redica acésta cruce pentru pomenirea vecinica a reuoscintiei loru catra Domnitorulu Alesandru Ioan Cuza, care i-a emancipatu si improprietaritu cu despargubire la 14 Augustu 1864.“

* Generalulu Moltke, respundiendu unei scrisori ce i-se adresase si care lu-siliá se useze de influenti'a sa pe langa imperatulu Germaniei, ca se reduca armat'a germana, dice: „Suveranii si guvernele doresc töte se usuireze sarcinile militare, dar acést'a nu e cu putintia chiar daca töte popórele aru recunósc că ori ce resboiu, chiar victoriosu, e unu desastru nationalu. Puterea imperatului nu pote aduce acésta incredintiare, care pote pleca numai dintr'o educatiune mai buna a popórelor, ca resultatulu desvoltării istorice a mai multoru secoli.“ „Al.“

* Imperatés'a Russie. Imperatés'a russésca a parasit Cannesulu spre a returná cu unu trenu separatu la Petropole. Conform scirilor din Nizza acést'a caletoria nu s'a intemplatu in urmarea re'nesatiosierii imperatesei greu morbóse. Din contra se dice, că imperatés'a ar fi inca fórte morbósa si dens'a ar fi staruitu a returná in Russi'a. Dens'a patimesce mai multu decât ori cand si doresce a-si vedé famili'a Se dice despre dens'a, că cuprinsa de resignatiune s'ar fi sprimatu că nu voesce a murí pe patmentu streinu.

* Ortodoxulu este titlulu unei foi eclesiastice, care apare in Bucuresti sub redactiunea dlui Dr. G. Zotu, pretiulu 12 lei noi pe anu, si 6 lei noi pentru unu semestru. Cuprinsulu celoru 2 numeri aparuti pana acum este urmatorulu: Nr. 1, Concilie ecumenice, Serbatórea nascerii si a botezului Domnului, Fariseii, Salariele preotilor, Diverse, Bibliografa; Nr. 2, Medilócele de intretienerea clerului, Biserica din Regatulu Greciei, Santulu mormentu, Missiuni ordodocse in Japoni'a. Salutámu cu mare bucuria aparent'a acestei foi, si i-dorim viétia indelungata si celu mai bunu succesu.

* „Preotulu romanu“ este titlulu unui diurnalu bisericescu, scolasticu si literariu, ce apare in Gher'l'a sub redactiunea si cu editura dlui Niculai Fekete-Negrutiu. I-dorim viétia lunga si celu mai bunu succesu.

* Junimea romana din Siri'a va arangiá in sé'a de 10/22 februariu in sal'a scólei gr.-or. din suburiulu „Cremenisce“ unu balu, carui'a i-va premerge unu concertu alu corului vocalu alu economilor romani din Siri'a cu urmatóri'a programa: 1) „Descéptate Romane“ quartetu esecutatu de corulu vocalu alu economilor romani. 2) „Balcescu Morindu“ solo pentru tenoru I. esec. de I. Vancu. 3) „Diorile“ quart. esec. de cor. voc. 4) „Teatru vietii“ poesie de P. Duliu, declam. de N. Stefu. 5) „Cunósceti tiér'a cea romana“ quart. esec. de cor. voc. 6) „Penesiu Curcanulu“ poesie de V. Alesandri, declam. de G. Mladinu. 7) Fragmentu din „Dumbrav'a Rosie“ de V. Alesandri

enart. esec. de cor. voc. 8) „Sioldanu vitezulu“ de V. Alesandri, esec. de V. Tataru. 9) „Dimbovita“ cuart. esec. de cor. voc. 10) „Calea Romane plin de mandrie“ cuart. esec. de cor. voc. — Venitul acestui petreceri este menit pentru fondul scolariu gr.-or. din Siri'a. Bilete de intrare: pentru familia 3 fl., pentru persoana 1 fl. Inceputul la 7 ore sér'a. Cărulu tieranilor din Siri'a s'a produs si la alte ocazii. Totdeun'a s'a presentat cu tota demnitatea naintea publicului. Astfelui speram ca si petrecerea in cestiune va reesi spre multiemirea publicului participantului.

* **Advocatu nou.** Dilele trecute a depusu censur'a de advocatu in Budapest'a dlu Aureliu Suciu. Dorim nou lui advocatu celu mai bunu succesu in carier'a sa.

* **Diariulu „Republique Francaise“** se bucura de votul Camerelor romane, prin care cestiunea resemperării căilor ferate s'a rezolvat. Daici inainte nu mai e nici o piedecca d'a fi recunoscuta independentia Romaniei si din partea celor trei puteri Germania, Francia si Anglia. Diariulu oficiosu felicită guvernul si parlamentul romanu.

* **Focu.** Din o corespondentia, ce ni se tramite din comun'a Seleusiu, aflam trist'a scire ca parintelui Dimitriu Pop'a, parochu, assesoru consistorialu si inspectoru scolariu i-a arsu in nöptea de 16 spre 17 Ianuariu cas'a si tote edificiele de economia. Corespondentulu ne spune, ca focul ar fi fost pusu inadinsu, si faim'a dice, ca autorulu acestei fapte rele ar fi fost unu omu intelligent. Regretam pre multu, cand vedem, ca intelligentii nostri din popor dau prin portarea loru ansa la astfelui de suspiciuni, er parintelui daunatu i-adresamu consalarea nostra. Ddieu se-i ajute, ca se-si pota in curend recascigá avereia cadiuta victimă flacarilor aprinse de mani rele.

* **Cultivarea orezului in Banatu.** Regimulu ungurescu se ocupa de multu cu ideia cultivarii orezului in Ungaria. In Banatu, la economia de modelu a lui Timáry se plantéza de multu orezu. Aclimatasiorezului in Ungaria nu stau pedeci nedelaturavere. Dupa planulu facutu de ministrulu de comercia proprietarii de pe tieruri canalului Franciscu si Bega se infinitieze o societate pentru prepararea pamentului spre cultivarea orezului. Uniculu greumentu este, ca in Ungaria nu esista nici o mora de orezu. Spre delaturarea acestui greumentu a trimis ministrulu de comerciu unu specialistu in Itali'a, ca se studieze morile de orezu de acolo. Acel'a s'a si rentorsu aducendu cu sine si o mora — prim'a mora de orezu in Ungaria. Regimulu o va pune la dispositi'a producatorilor de orezu.

* **Socialistii din Ungaria.** „Partid'a lucratorilor din Ungaria“ si „nealegatorii“ tienura Dumineca o conferintia in Budapest'a, in carea fusionara reununile amintite. De redactoru la organulu astfelui infinitiatei „partide social-democratice din Ungaria“ s'a alesu Daniil Kastonyi. Fusiunea — precum se aude este opulu unor socialisti din straineate, caru aru fi venit la Budapest'a anume pentru acestu scopu. —

* **Statistica militara.** Comissiunea statistica centrala a edatul analulu statisticiu de pe a. 1878. Cu privire la armata si marina aflam urmatorele date: Numerulu generalilor (afara de statele majore speciale) au fost 149; cancelari'a militara a Maiestatii

Sale in tempu de pace a fost provediuta cu 72 persoane, statulu majoru cu 751; oficieri supracompleti 10.348; preoți militari 235. Numerulu întregei armate au fost in tempu de pace 267.005 omeni si 47.972 cai, — er in tempu de resbelu 780.026 omeni si 148.120 cai. Dintre meseriasi, caltiunari au fost mai bine reprezentati anume cu 33.959 fetiori, dupa densii urmeza croitorii cu 16.234 fetiori,; fauri de arme sunt numai 170. — Dintre 40.536 persoane eliberati de milita cu finea anului 1878, se afla 7991 morti, 935 caduti naintea inimicului, 10 judecati la mōrte, 399 sinuciditori si 1465 desertori. — In cercetare judecatorescă s'a aflatu 9752, dintre cari 604 au fost eliberati. S'a judecatu la mōrte 64 persoane, dintre cari 49 au fost agratiate. Marin'a au constatuit din 4423 persoane, dintre cari 1 admiralu, 148 oficieri, 97 preoți, 88 cadeti marinari, restulu aparțiene corpului de matrozi si a professionistilor.

* **O intrebare juridica interesanta.** A obvenit in praca'juridica urmatoriulu casu: B. a testat, ca daca nevesta lui ar nasce unu baiatu, acesta se ereditaze din avereia sa 20,000 fl. er mum'a 10,000 fl.; daca inse nevesta va nasce o baiata, acésta se ereditaze 10,000 fl. er nevesta 20,000 fl. — Nevesta inse nascu gemeni, unu baiatu si o baiata. Acu e intrebarea cum, séu in genere, ore se se imparta avereia intre muma si fi? Pana cand juristii si-spargu capetele asupra rezolvirei cestiunei acesteia, rabinul Iosif Schüller din Vodnian (Boemia) dechiară ca pentru noscatorii talmudului e rezolvirea forte simpla. In Tur Choschen Mischpot Cap. 253 este amintit unu casu analogu, carele l'a rezolvit rabinul Rosch, in secolul 12. Resolutiunea e urmatóri'a: „Conform vointiei testatorelui lasementulu trebuie să se imparta in 7 parti; baiatulu se capete 4 parti, mum'a 2 si baiat'a 1 parte. Astfelui baiatulu ar avea inca odata atat'a cat mum'a, er mum'a inca odata atat'a cat baiat'a.“

* **Nemodernu, dar bunu.** Cineva puse unui amicu alu seu, carele era insuratu urmatorele intrebări: Vorbesce soci'a ta limb'a franceza? Ba nu respunse intrebatulu, dar ferbe forte bine. Se precepe la pianu? Nici acésta, dar spala, si ingrigesce forte bine de schimburi. Umbla la concerte? Ba nu, nu dispune de tempu, pentru ca este ocupata cu cusu-tulu. Umbla la teatru? Nici acésta, pentru ca se ocupă de copii. Dar pentru Ddieu, cum ai potutu luá de socia o astfelui de persoana? Apoi de seiu si eu cum. Ti-observu inse ca me semtu forte bine cu dens'a, sum fericitu, si am totu aceea ce lipsesce din casele, in cari domn'a casei se occupa de pianu, de teatre si de concerte.

* **O gluma americana.** Unu parisianu s'a dusu in ver'a trecuta la baile din Sainte-Adresse, ca se-si inchirizeze o locuinta. Dupa umbletu de câteva ore afla pe o porta o inscriptiune: „Acesta casa este de inchiriatu, desluciri mai detaiate se dau visavi.“ Visavi era inse oceanulu atlanticu. Incunosciintiandu-se parisianulu, ca cine este proprietarinu casei asta, ca acel'a este unu teneru din New-York, carele ascépta acolo unu musteriu, caru'a se-i inchirizeze cas'a.

* **Reorganisarea Bosniei si a Hertiegovinei.** Regimulu comunu in comisiunile delegationali ni-da desluciri despre efectuarea reorganisarii Bosniei si Hertiegovinei. Din aceste estragemu:

Administratiunea are déjà caracteru civilu. In fruntea ambelor provincii stă si fulu regimentului

de acolo, carele e si comandante militaru, precum se intembla si in alte provincii apartienetore Monarchiei, fara amestecarea ambelor insusiri. Regimulu se imparte in trei dicasterii: in politicu, juridicu si financialu; in unele locuri sunt inca oficeri aplicati la administratiunea civila, acestia inse nu si-tragu lefa din budgetulu armatei. Administratiunea e organisata dupa schema turcesca. Impartirea administrativa consta din 6 districte, 47 cercuri si 23 espositiuni (mudirlik). La sistemulu de administratiune s'a economisatu incat nu mai au fost cu putintia, regimulu inse nu nega ca administratiunea nu e corespondientore de felui, deorece regimulu voesce cu ori ce pretiu a sustinut principiul, adeca ca spesele adminiistratiunei se fia acoperite din veniturile provinciei. Oficiantii turcesci unde au fost cu putintia nu i-au delaturat. Daca pre langa tote aceste au remasu pucini, cauza e, ca si pana acum cea mai mare parte n'a fost indigeni, si tocmai si acesti pucini dupa ocupatiune parte au demisionat benevoli, parte au fost revocati la Constantinopolu, apoi pucini si-au cunoscinta a limbelor recerute. Pre langa tote aceste exista inca multe oficiuri musulmane; Cadii (judecatori turcesci) inca au remasu — cea mai mare parte — in oficii. La diregatorii cereali sunt unite cele trei ramuri de administratiune; in cause judiciale mai mici deusele formeaza instanti a prima cu apelat a la deregatorii martiali; in cause mai momentose formeaza deregatorii districtuali instanti a prima cu deregatorii a apelatoria in Serajevo. Astfelii sunt instantie duple introduce.

Cu privire la incassarea darilor totu la 20 mile patrate s'a denumit unu cassariu fara adiunctu. Instituirea comisiunii bosniace s'a intemplatu pentru crearea unui organu de controla in centru.

Cu privire la referintele confessionali si ierarchice, catolicii au doi episcopi, in Mostar si Serajevo, respective doi vicari apostolici cari voru fi denumiti de catra papa dupa scrutarea calitatilor loru de catra „Propaganda“. Pentru gr.-or. sunt 3 episcopi, in Mostar, Serajevo si Zvornicu-Tuzla; densii sunt toti metropoliti, nesubordinati, si nici intr-o referinta speciala unii cu altii. — Intraga biserică neunita sta sub patriarchulu ecumenic. Mohamedanii inca se bucura de libertate religionaria, si nu se va impiedecat legatur a loru ierarchica cu Constantinopolulu.

Concurs e.

La statiunea invetiatorésca gr.-or. vacanta din comun'a *Furlucu*, in protop., Lugosului, cottulu Carasiului, se escrue concursu cu terminu de **30 de zile dela prim'a publicare**.

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. salariu anualu, 2 jugere livéda, 7 stangeni lemn din cari are a se incauld si scol'a, cortelu liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ juleru. —

Recursele instruite in intielesulu statut. org. au a se adresá catra On. sinodu parochialu gr.-or. din Furlucu si a se trimite Dlui protopopu Georgiu Pesteau in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. tractualu.

Conform decisului Venerabil. Consist. gr.-or. romanu Caransebesianu dtu 5 Decembre 1879 Nr.

505 se escrue concursu pentru statiunea invetiatorésca dela scol'a confes. gr.-or. rom. din *Partosiu* protopresb. Ciacovei comitat. Torontalului — pana in **2/14 Martie 1880**, in care di se va tienut si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani gat'a 130 fl. v. a., 30 meti grâu, 10 meti cuceruzu, 2 orgi de lemn pentru invetiatoriu, 6 orgi de paie pentru scola, $\frac{3}{4}$ pamant aratoriu, 6 fl. scripturistica, 6 fl. conferintiele, 10 fl. familiariu, cortelu liberu cu 2 chilii in edificiulu nou alu scolei.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si asternute recursurile instruite conform statut. org. comitetului parochialu catra On. Domnu protopresbiteru Ioanu Petroviciu Seimanu in Ciacova.

Cei cu clase gimnasiale seu reale voru avea preferinta.

Partosiu in 18 Ianuarin 1880.

Comitetulu parochialu gr.-or.

In contielegere cu Domnulu protopopu tractualu.

Prin decisulu Ven. consistoriu dieces. alu Caransebesiului din 4 decembre a. c. Nr. 939 B. incuvintandu-se unu postu de capelanu pre langa betranulu parochu Ioanu Murariu din comun'a *Silh'a* in protop. Lugosului, cottulu Carasiului; cu apriat'a conditiune: ca fitoriu capelanu se fia indatoratu a administrá provisorie si vacant'a parochia din Comun'a Hezerisin; — se escrue concursu cu terminu de **30 de zile dela 1-a publicare**.

Emolumintele sunt:

a) dela parochi'a Silh'a 10 jugere pamant aratoriu (de I-a classa) si un'a a trei'a parte din stol'a usuata dela 118 case.

b) dela parochi'a Hezerisiu, intraga sessiunea parochiala (de a III-a si IV-a classa), birulu preotiescu si stol'a usuata dela 75 case.

Recurse se primesc numai dela clerici absoluti, care instruite in sensulu statut. org. au a se adresá catra On. sinodu parochialu gr.-or. din Silh'a si a se trimite dlui protop. Georgiu Pesteau in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protop. tractualu.

Conform decis. ven. cons. alu Caransebesiului din 5 Decembre 1879 Nr. 637 S. pentru ocuparea postului de suplentu invetatorescu la scol'a conf. gr.-or. din comun'a *Dragsina* protop. Jebelului cottulu Timisiului se escrue concursu cu terminu de **6 septemanii dela 1-a publicare**.

Emolumintele sunt: in bani 162 fl. 50 cr., 30 meti de bucate, 5 jugere de pamant aratoriu si cortelu liberu cu unu jugeru de gradina, din tote acestea fitoriulu suplentu are a se folosi de $\frac{2}{3}$ si emeritulu invetatoriu de un'a parte din trei.

Aspirantii la acestu postu si-voru trimite recursele instruite conform dispusetiunilor stat. org. catra par. protop. tractualu Alesandru Joanoviciu in Jebelu avendu fiacare recurrentu in vr'o Dumineca seu serbatore a se presentá in biserică d'acolo, spre a-si areta desteritatea in cantari si tipiculu bisericescu.

Dragsina, 13 Ianuarie 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protop. tractualu.